

เอกสารประกอบการอบรม

ครูการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหาร ปีงบประมาณ 2558

สถาบันพัฒนาการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ภาคตะวันออก

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู กศน. ได้นำหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข พ.ศ. 2545 พ.ศ.2553 มาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผู้เรียนที่เน้นให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติตามความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมกระบวนการคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับความคิดเห็น และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีวิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ที่หลากหลาย

ดังนั้นเอกสารประกอบการอบรมครูการศึกษาออกโรงเรียนในหน่วยทหาร ปีงบประมาณ 2558 เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูการศึกษาออกโรงเรียนในหน่วยทหาร ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับนักศึกษาทหารกองประจำการที่อยู่ทั้งในและนอกหน่วยที่ตั้งของทหารกองประจำการ โดยอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาออกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตัวอย่างประกอบในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

เอกสารฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความร่วมมือจาก สำนักงาน กศน.จังหวัดฉะเชิงเทรา และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน หวังว่าเอกสารประกอบการอบรมครูการศึกษาออกโรงเรียนในหน่วยทหารเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านและผู้ให้นำเอกสารไปศึกษา ได้นำไปปรับใช้และพัฒนาต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ธันวาคม 2557

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
หน่วยที่ 1	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1
	หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1
	ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5
หน่วยที่ 2	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7
	ตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับครู กศน. 10
	ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 11
	ตัวอย่างสัญญาการเรียนรู้..... 13
หน่วยที่ 3	การจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	การจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 20
	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร กศน. 2551..... 21
	1. แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรและการเทียบโอน 22
	แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรของนักศึกษาในหน่วยทหารกองประจำการ
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน 22
	แบบเสนอขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 23
	แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรของนักศึกษาในหน่วยทหารกองประจำการ
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน 25
	แบบเสนอขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 26
	2. ตารางวิเคราะห์หน่วยกิตเพื่อทำปฏิทินการจัดการเรียนรู้..... 28
	3. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา..... 29
	4. ปฏิทินการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์/รายภาคเรียน..... 31
	5. ตารางเนื้อหาการเรียนรู้ตามปฏิทิน แบบ กศน. (พบกลุ่ม) สอนเสริม/โครงการ/ เรียนรู้ด้วยตนเอง..... 33
	6. แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์/ภาคเรียน..... 35
	บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้..... 38
	รายการอ้างอิง..... 40

ภาคผนวก	41
แบบที่ 1 แบบบันทึกเวลาการเรียนรู้แบบ กศน.(พบกลุ่ม) คะแนนใบงานและ คะแนนการทดสอบย่อย	42
แบบที่ 2 แบบประเมินผลการเรียนในการเรียนรู้แบบ กศน. (พบกลุ่ม).....	43
แบบที่ 3 การประเมินผลการเรียน (อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียน : ปลายภาคเรียน 60 : 40).....	44
แบบประเมินคุณธรรมตามพฤติกรรมบ่งชี้รายภาคเรียน.....	45
คณะผู้จัดทำ	

หน่วยที่ 1

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล

ทิตินา แคมณี (2547) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (active participation) และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริง

พิมพ์ฉวี เดชะคุปต์ (2550) ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอน หลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข พ.ศ.2545 พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 4 มาตรา 22 ความว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และในมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทิศนา แคมมณี (2547) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่ หลายมุม ทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นผู้สอนที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบานเพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีกเพราะเป็นเรื่องน่าสนุกผู้สอนจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคั่งข้องใจบ้างผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ผู้สอนจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

จากหลักการของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- (2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- (3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- (4) การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- (5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- (6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- (7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- (8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- (9) การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- (10) การมีจุดมุ่งหมายของการสอน
- (11) ความเข้าใจผู้เรียน
- (12) ภูมิหลังของผู้เรียน
- (13) การไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- (14) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่

ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระเทคนิค และ วิธีการ

- (15) การสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
- (16) การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism Theory)
2. ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory)
3. ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)
4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative Learning)

หลักการเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction) ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้ (learning process) ได้แก่

1. มีส่วนร่วม (participation) อย่างตื่นตัว (active)
2. มีปฏิสัมพันธ์ (interaction) และร่วมมือ ร่วมใจ (co-operation) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (share and learning)

3. ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาทั้งสมองซีกซ้ายและขวา หรือพัฒนาหุปัญญา (multiple intelligences)

4. การคิด (thinking) ซึ่งกระตุ้นด้วยการถาม (inquiry)

5 นำความรู้ไปใช้ และประยุกต์ใช้ (application)

ลักษณะของการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ดังนี้

1. Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลองรายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ ประสบการณ์ ผัสต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ผู้สอนทำหน้าที่ เตรียมการจัด บรรยากาศการเรียนรู้จัดสื่อ สิ่งเร้าเสริมแรงให้คำปรึกษาและสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

2. Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รัก การศึกษาค้นคว้าเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่ การเป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

3. Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคล และเครื่องมือทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุก เวลา และทุกสถานการณ์”

4. Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลาย ลักษณะ เช่น คิด คล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูก ทางคิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น การ ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอในลักษณะต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบมี เหตุผล มีวิจารณ์ญาณ ในการคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเลือกรับและ ปฏิเสธข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิด เห็นออกได้อย่างชัดเจนและมี เหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

5. Happiness เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจากประการ ที่หนึ่งผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจสาระการเรียนรู้ ชวนให้สนใจใฝ่ค้นคว้าศึกษาท้าทาย ให้แสดง ความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ประการที่สองปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียน กับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มี กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน

6. Participation เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมาย ร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความสามารถ ความสนใจ ของ

ตนเองทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้
นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

7. Individualization เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นอัตบุคคล
ผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนา
ตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกัน โดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนมี
ความสามารถในการเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. Good Habit เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความ
รับผิดชอบ ความเมตตา ความมีวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และลักษณะนิสัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การ
ยอมรับผู้อื่น การเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การกำหนดตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการเรียนของผู้เรียนและตัว
บ่งชี้การสอนของครู ดังนี้

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนได้ฝึกอย่างหลากหลายและสร้างจินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและ

มีเหตุผล

5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับคนอื่น
6. ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมี

ความสุข

7. ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบต่อการทำงาน
9. ผู้เรียนได้ฝึกประเมินปรับปรุงตนเองยอมรับผู้อื่นตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

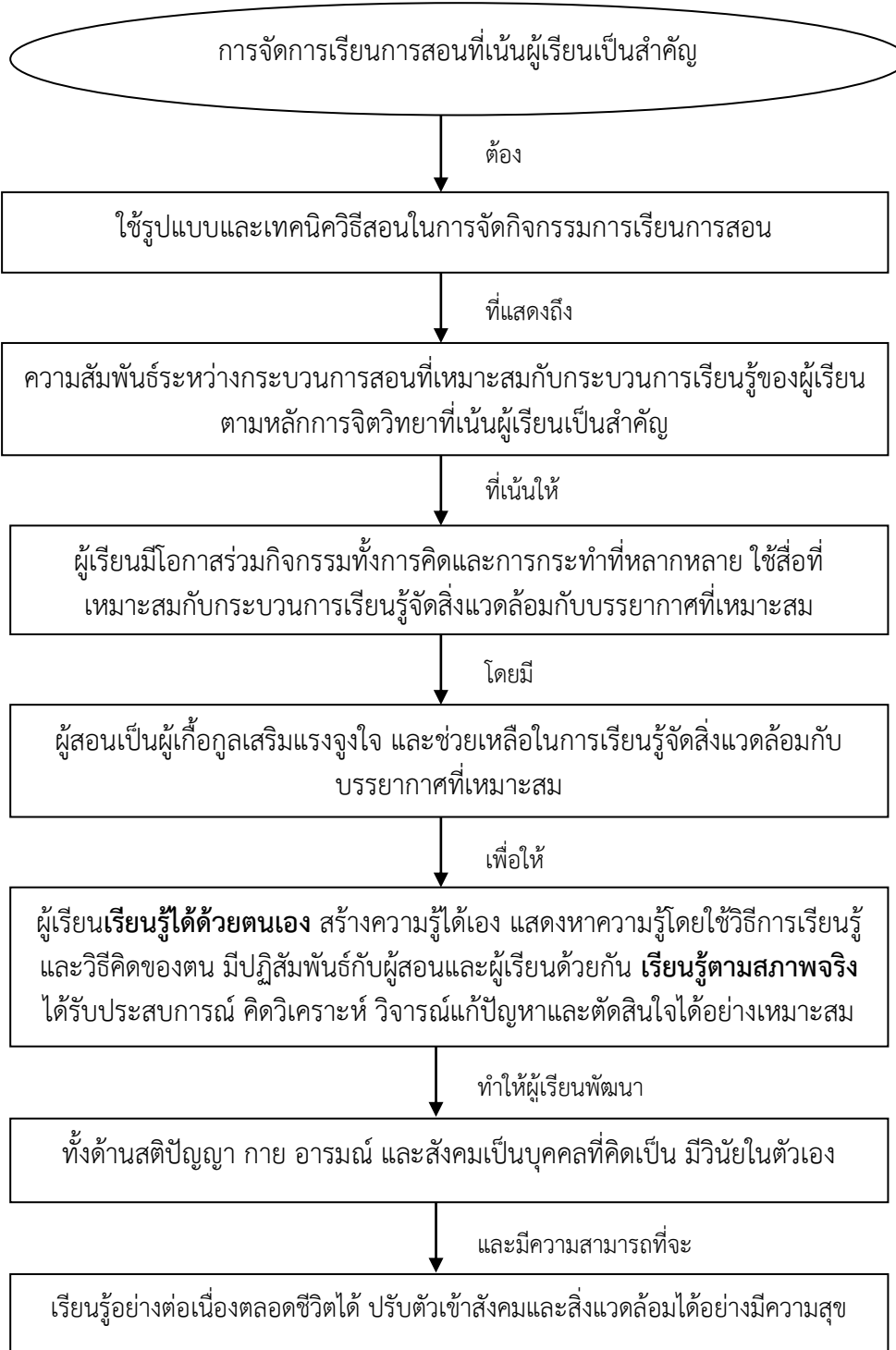
1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์

5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกหัด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มสังเกตส่วนดีและส่วนด้อยของผู้เรียน
7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายทและวินัยผู้เรียน
10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หน่วยที่ 2

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

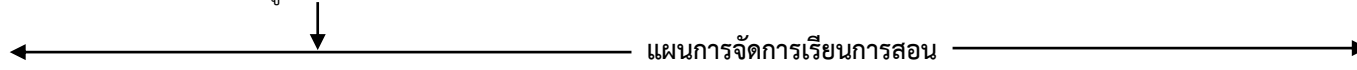
วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*

การจัดการเรียนรู้ของครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 8 ข้อ**

<p>1. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p>	<p>2. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน</p>	<p>3. การออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย</p>	<p>4. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้</p>	<p>5. การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>6. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางแผนให้ครูประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง</p>	<p>7. การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>8. การศึกษาค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ดี เก่ง มีสุข - จุดประสงค์ รายวิชา ในด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ - คนไทยยุคใหม่ - สมรรถนะของผู้เรียน - คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน - อัตลักษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้พื้นฐาน - ระดับชั้น - อายุ อาชีพ - ประสบการณ์ - ข้อจำกัดในการเรียนรู้ - แบบบันทึกรายบุคคล - สัญญาการเรียนรู้ 	<p>กิจกรรม กระบวนการ การสอน เช่น ปฏิบัติ บรรยาย สาธิต ทศนศึกษา โครงการ ทดลอง อภิปราย กระบวนการกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดชั้นเรียน - สถานที่เรียนรู้ - สภาพแวดล้อม - ความสะอาด - การติดตามดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อ - เทคโนโลยี - สารสนเทศ - แหล่งเรียนรู้ - ภูมิปัญญา 	<p>วิธีการวัดผล ประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบ - ผลงาน/ชิ้นงาน - พฤติกรรม - การมีส่วนร่วม 	<p>บันทึกหลังสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุปัญหาอุปสรรคที่พบ - การบรรลุเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยในชั้นเรียน - นำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุง

วิเคราะห์ความสามารถของผู้สอน เนื้อหารายวิชาที่ลงทะเบียน

** สมศ. (2554) จรัสศรี หัวใจ (2557)

ตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับครู กศน.

จากวิธีการ กระบวนการ ข้อเสนอแนะ และเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพของ สมศ. ได้มีการศึกษาหลักการ แนวคิด รูปแบบ จากทั้งของโรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานศึกษา กศน. ครู กศน. เพื่อนำมารวบรวม เรียบเรียง เป็นตัวอย่างสำหรับที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับครู กศน. มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ทั้ง 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอดหลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การกำหนดเป้าหมายที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ในแต่ละด้านคือให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง มีสุข ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์รายวิชา ในด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ ให้ผู้เรียนมีลักษณะของคนไทยยุคใหม่ มีสมรรถนะของผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีอัตลักษณ์ ตามที่สถานศึกษากำหนด

2. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

การศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน เช่น ความรู้พื้นฐาน อาชีพ ประสบการณ์ วิชาที่ลงทะเบียน โดยวิธีการ ทดสอบก่อนเรียน การทบทวนความรู้ก่อนสอน การบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจากการศึกษารูปแบบของการวิเคราะห์และบันทึกผลการวิเคราะห์รายบุคคล หรือสัญญาการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในสอดคล้อง เหมาะสม ดังนี้

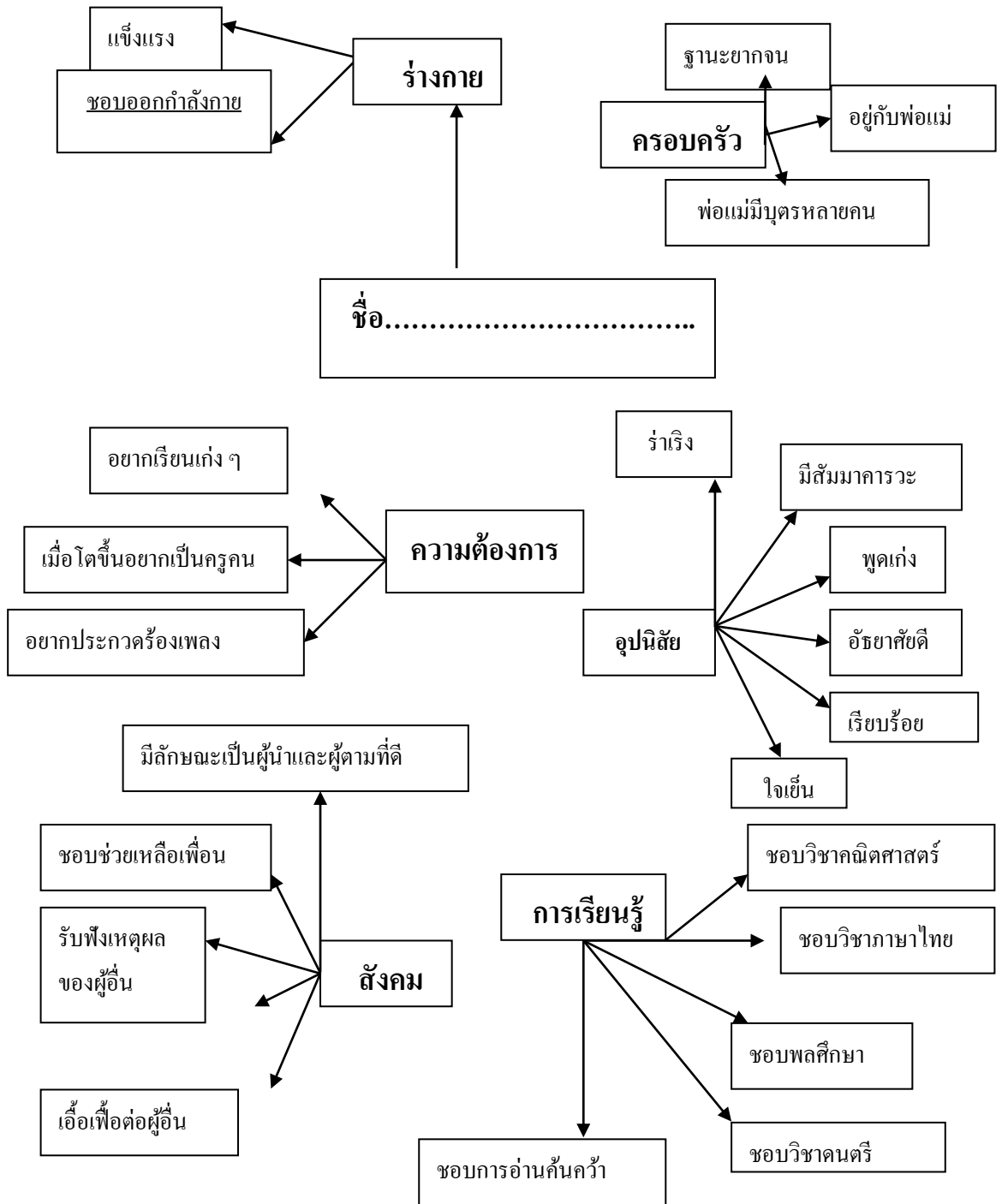
ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1. ชื่อ-นามสกุล .....
2. วัน เดือนปีเกิด วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... อายุ ..... ปี
3. เพื่อนสนิท/ผู้ที่สามารถติดต่อได้กรณีฉุกเฉิน
  - 1) ชื่อ-นามสกุล.....เบอร์โทร.....
  - 2) ชื่อ-นามสกุล.....เบอร์โทร.....
4. วิชาที่ชอบ
  - 1) .....
  - 2) .....
  - 3) .....
5. วิชาที่ไม่ชอบ
  - 1) .....
  - 2) .....
  - 3) .....
6. กิจกรรมที่สนใจ
  - 1) .....
  - 2) .....
7. ลักษณะนิสัย - พฤติกรรมโดยทั่วไป.....
8. ความสามารถพิเศษ.....
9. จุดควรพัฒนาของนักศึกษา.....
10. สุขภาพกาย   ดี   ปานกลาง   ไม่ดี
 สุขภาพจิต   ดี   ปานกลาง   ไม่ดี

ลงชื่อ.....นักศึกษา กศน.

(.....)

ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวอย่างสัญญาการเรียนรู้ (Learning Contact)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

หน่วยจัด.....

สัญญาการเรียนรู้ (Learning Contact) เป็นข้อตกลงที่ผู้เรียนได้ทำไว้กับครู/ผู้สอน เพื่อการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในสัญญาการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้เขียนเองโดยระบุว่า ต้องการเรียนโดยวิธีใดตามบริบทของผู้เรียน จะวัดว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายแล้วหรือไม่ อย่างไร มีหลักฐานการเรียนรู้อะไรบ้างที่บ่งบอกถึงผลการเรียนของผู้เรียน ว่าผลการเรียนเป็นอย่างไร เมื่อเขียนเสร็จแล้วส่งให้ครูผู้สอน เก็บไว้ 1 ชุด เพื่อติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้เรียน มีพื้นฐานด้านอาชีพ วิชา และสถานภาพที่ต่างกัน การทำสัญญาการเรียนรู้ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อไม่ให้กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน และเพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

ชื่อ.....นามสกุล.....ระดับ.....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ .....

เบอร์โทรศัพท์.....มือถือ..... E-mail : .....

ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้แบบ กศน. ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากมีความจำเป็น ดังนี้

.....
.....

ข้าพเจ้ามีจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เพื่อต้องการบรรลุผลสำเร็จในการเรียน โดยมี

วิธีเรียนที่ต้องการคือ การเรียนรู้แบบ กศน. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

แหล่งเรียนรู้ที่ข้าพเจ้าใช้ประกอบการเรียนรู้คือ

- ฟังการบรรยายเพิ่มเติมจากครูผู้สอน ในวันพบกลุ่ม เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 18 สัปดาห์
- ศึกษาด้วยตนเองโดยยืมหนังสือประกอบการเรียน
- อื่น ๆ.....

วิธีการเรียนรู้ที่ข้าพเจ้าต้องการคือ

- ให้ผู้สอนส่งเอกสาร ตำรา แผนการสอน ใบงาน ทางไปรษณีย์ไปยังผู้เรียน
- ขอสำเนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ แผนการสอน ใบงาน จากครูผู้สอน ในวันพบกลุ่ม
- โทรศัพท์ถามครูผู้สอนโดยตรง
- ส่งข้อความทางอีเมล (e-mail) ไปยังครูผู้สอน เพื่อสอบถามปัญหาการเรียนรู้

2.2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา

(Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาต้องเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหวต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกที่จะคิด๒.๓) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะมนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และสภาพแวดล้อมต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม

2.4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์

(Emotional Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้น เกิดความหมายต่อตนเองโดยกิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง โดยปกติการมีส่วนร่วมทางอารมณ์นี้มักเกิดขึ้นพร้อมกับการกระทำอื่นๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมทางกาย สติปัญญาและสังคม ทุกครั้งที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเคลื่อนที่ เปลี่ยนอิริยาบถ เปลี่ยนกิจกรรม ผู้เรียนจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกอาจเป็นความพอใจ ไม่พอใจ หรือเฉย ๆ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนทุกวิชาเพียงแต่ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่ต่างกันจะมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ผู้สอนออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในจุดเด่นที่ต่างกัน คือ

(1) รายวิชาที่มีเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์และการนำเอากฎเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองโดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำกฎเกณฑ์ที่ทำความเข้าใจได้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการสอนแบบนิรนัย การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนเพราะผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง

(2) รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้จากการค้นคว้าทดลอง และการอภิปรายโดยใช้หลักเหตุผล เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้สร้างความรู้เองโดยตรง เพียงแต่ผู้สอนต้องรู้จักการใช้คำถามที่ยั่วและเชื่อมโยงความคิด ประกอบกับการได้มีโอกาสทำการทดลองเป็นการปฏิบัติร่วมกัน ผู้เรียนจะได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสร้างความรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำกันมาอยู่แล้ว

(3) รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลข้อมูลที่มิใช่ช่วยให้ออกความคิดเห็นได้ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวรรณคดีเป็นลักษณะพิเศษที่ผู้สอนจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดกิจกรรม

การใช้ความคิดอภิปราย นำไปสู่ข้อสรุป เป็นผลของการเรียนรู้และการสร้างนิสัยยอมรับฟังความคิดเห็นกัน เป็นวิถีทางที่ดีในการปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

(4) รายวิชาที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลักเช่น วิชา พลศึกษา และการทำงานอาชีพ ผู้สอนควรใช้โอกาสดังกล่าว ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการทำงาน

(5) รายวิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้างสุนทรียภาพ เช่น วิชาศิลปะและดนตรี นอกจากจะมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความรู้และความรู้สึกที่ดี ผ่านกระบวนการทำงานที่ผู้สอนออกแบบไว้ให้ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมักเป็นผู้สอนที่มีความตั้งใจและสนุกในการทำงานสอน เป็นคนช่างสังเกตและเอาใจใส่ผู้เรียนและมักจะได้ผลการตอบสนองที่ดีจากผู้เรียน แม้จะยังไม่มากในจุดเริ่มต้น แต่เมื่อปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะสังเกตได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

4. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ กศน. ตำบล หรือ สถานที่เรียนรู้ สะอาด สะดวก มีบรรยากาศ ภูมิทัศน์ เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น มีป้ายให้ความรู้ ผสมผสานการเรียนรู้ในชุมชน สอดคล้องกับบริบทชุมชน การติดตามดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนที่สะดวก รวดเร็ว หลากหลาย

5. การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน มีสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อหนังสือ แบบเรียน เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า และ การเรียนรู้เลือกแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน

6. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง และนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง มีเครื่องมือและเกณฑ์การวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน สอดคล้องกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชา มีเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่มีคุณภาพ และหลายหลายวิธีทั้งการสังเกต การสอบถาม การทดสอบ กำหนดเกณฑ์การตัดสินผล ควรมีการวิเคราะห์ความยากง่ายของข้อสอบครูต้องตรวจใบงาน แบบทดสอบ เฉลยแบบทดสอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลจำเป็นต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกัน การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้สอนได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้

6.1 การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลจึงต้องปรับเปลี่ยนไป ให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน มีลักษณะสำคัญดังนี้

- 1) เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการณ์
- 2) เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนจริงๆ
- 3) เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
- 4) ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย ด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมินตลอดจนจุดประสงค์ในการประเมิน
- 5) เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้าน
- 6) การประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์
- 7) เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียนผู้ปกครองและผู้สอน

6.2 วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา ใช้ข้อมูลและวิธีการหลากหลาย ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงานการทดสอบบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น
- 2) กำหนดเครื่องมือในการประเมิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงแล้ว ในการกำหนดเครื่องมือจึงเป็นเครื่องมือที่หลากหลาย เป็นต้นว่า

(1) การบันทึกข้อมูล จากการศึกษา ผลงาน โครงการงาน หนังสือที่ผู้เรียนผลิต แบบบันทึกต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกความรู้สึก บันทึกความคิด บันทึกของผู้เกี่ยวข้อง (นักศึกษาเพื่อนอาจารย์ ผู้ปกครอง) หลักฐานร่องรอยหรือผลงานจากการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

(2) แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่างๆ

(3) แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ทั้งตัวผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

(4) แฟ้มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือ หลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ความพยายาม หรือความถนัดของบุคคลหรือประเด็น สำคัญที่ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระบบ

(5) แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดความรู้ ความเข้าใจที่ยังคงมีความสำคัญต่อการประเมินสำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เรียนประเมินตนเองผู้สอน เพื่อนกลุ่ม เพื่อน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

6.3 การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอน

การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ก่อนนำไปใช้ ผู้สอนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการประเมินตามสภาพจริง ที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาความรู้จากการลงมือปฏิบัติ
- 2) การแนะนำให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน นอกจากจะแสดงพัฒนาการของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสะท้อนการสอนของผู้สอน เพื่อจะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2.1) หลักการเบื้องต้นของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน มีดังนี้

- (1) รวบรวมผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ
- (2) รวบรวมผลงานที่แสดงลักษณะเฉพาะของผู้เรียน
- (3) ดำเนินการควบคู่กับการเรียนการสอน
- (4) เก็บหลักฐานที่เป็นตัวอย่างที่แสดงความสามารถในด้าน

กระบวนการและผลผลิต

(5) มุ่งเน้นในสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้

2.2) ความสำคัญของแฟ้มสะสมงาน คือ การรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ทำให้ผู้สอนได้ข้อมูลที่มีประโยชน์เกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนได้เต็ม ศักยภาพของตนเอง

7. การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหา อุปสรรคอันเกิดจากการเรียนการสอน เกิดจากผู้เรียน

ไม่บรรลุตามเป้าหมายของการเรียนรู้ และควรบันทึกในลักษณะทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ นำผลการตัดสินผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลมาบันทึก เช่น ผ่านเกณฑ์กี่คน ไม่ผ่านเกณฑ์กี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร โดยบันทึกรายชื่อนักศึกษาที่มีปัญหาผลการเรียนต่ำหรือแก้ปัญหาโดยมีการติวก่อนสอบ การสอนเสริม ต้องมีการบันทึกหลังสอนด้วย ผู้เรียนมีการพัฒนาก่อนเรียน หลังเรียนอย่างไร และนำไปหาวิธีการแก้ไขพัฒนาผู้เรียน โดยการทำวิจัยต่อไป

8. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มาจากการบันทึกหลังสอน โดยศึกษา ค้นคว้าวิจัยในการแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียน ควรเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านวิชาการ ทักษะการเรียนรู้ทางสติปัญญา ไม่ควรวิจัยในเรื่องพฤติกรรมของผู้เรียน ควรทำวิจัยในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนและนำผลการวิจัยไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยที่ 3

การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

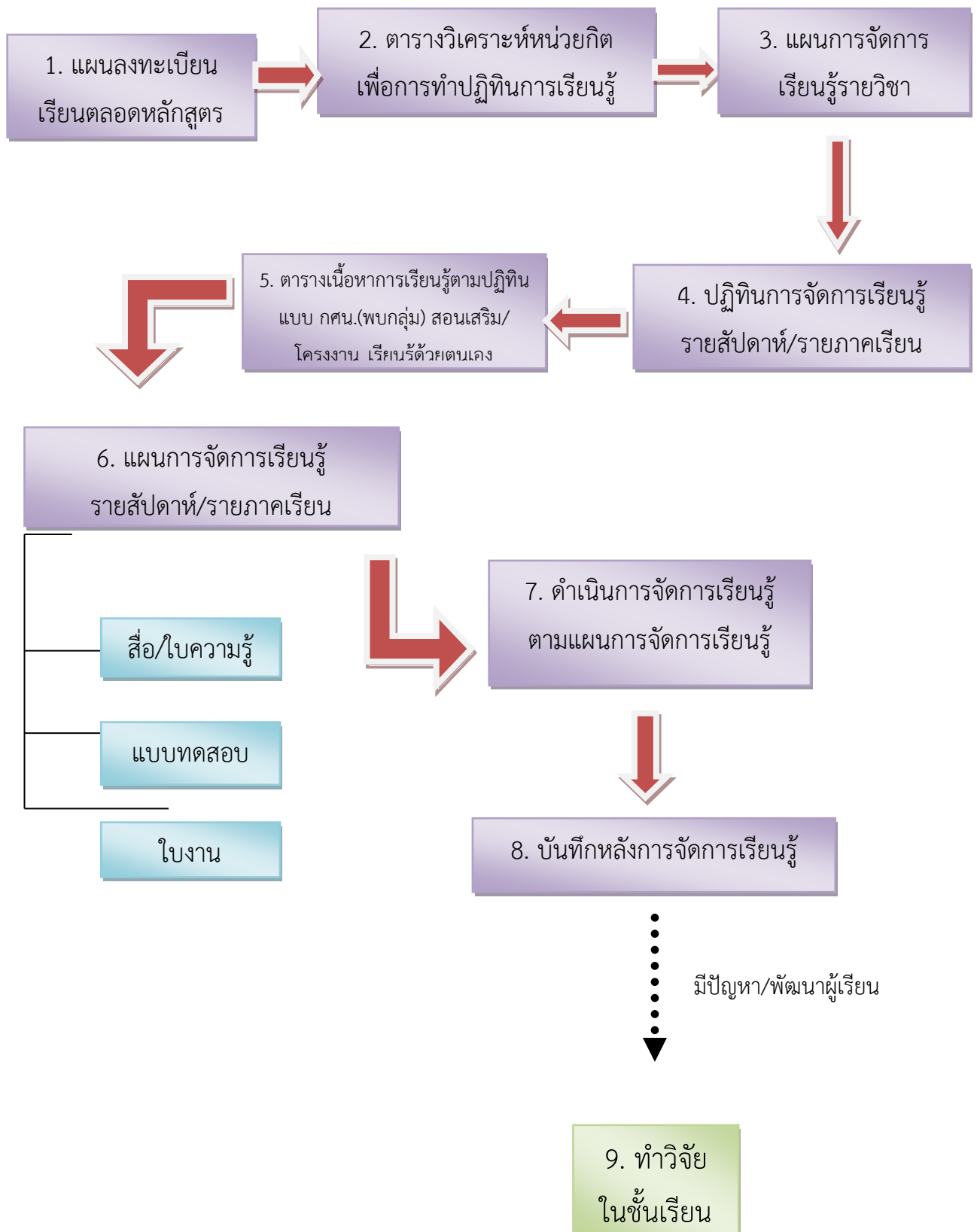
กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 8 ข้อ ได้มีการนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งแนวนโยบาย จุดเน้นการปฏิบัติในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษานอกระบบแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสำนักงาน กศน.

ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนแยกระดับการศึกษา และจัดเวลาเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สัปดาห์ละ 9 ชั่วโมง ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนมาเรียนรู้กับครูผู้สอน 3 ชั่วโมง โดยจัดทำตารางเรียนให้ชัดเจนว่าเรียนวิชาอะไร ในชั่วโมงที่หนึ่ง สอง สาม
2. จัดการเรียนการสอนเสริมวิชาการในรายวิชาหลักที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น หรือจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ICT ที่หลากหลายวิธี
3. การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 3 ชั่วโมง โดยครูผู้สอนกับผู้เรียนวางแผนการเรียนร่วมกันว่าจะศึกษาค้นคว้าในวิชาใด เรื่องอะไร ตลอด 18 สัปดาห์

จากกระบวนการจัดการเรียนรู้และนโยบายดังกล่าว ได้นำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรายละเอียดลำดับเอกสารการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร กศน. 2551

1. แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตร และการเทียบโอน

การลงทะเบียนของนักศึกษา กศน. ที่เป็นทหารกองประจำการมีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ กลุ่มทหารกองประจำการ ได้จำนวน 17 รายวิชา 30 หน่วยกิต ดังนั้นรายวิชาและหน่วยกิต ที่ต้องลงทะเบียนเพิ่มเติมให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรโดยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ลงทะเบียนวิชาบังคับ 28 หน่วยกิต วิชาเลือก 4 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ลงทะเบียนวิชาบังคับ 32 หน่วยกิต วิชาเลือก 15 หน่วยกิต โดยมีตัวอย่างแผนการลงทะเบียนดังนี้

**แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรของนักศึกษา กศน. ในหน่วยทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน**

ภาคเรียนที่ 1

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
ทักษะการเรียนรู้	ทร21001	5
คณิตศาสตร์	พค21001	4
ศิลปศึกษา	ทช21003	2
	รวม	11

ภาคเรียนที่ 2

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
ภาษาไทย	พท21001	4
ภาษาอังกฤษ	พต21001	4
สังคมศึกษา	สค21001	3
	รวม	11

วิชาเลือก	รหัสวิชา	หน่วยกิต
อาเซียนศึกษา	สค02015	3
	รวม	3

ภาคเรียนที่ 3

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
วิทยาศาสตร์	พว21001	4
พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	อช21003	2
	รวม	6

วิชาเลือก	รหัสวิชา	หน่วยกิต
สภาวะโลกร้อน	พว02018	1
	รวม	1

รวมหน่วยกิตที่ลงทะเบียน วิชาบังคับ 28 หน่วยกิต วิชาเลือก 4 หน่วยกิต

รวมหน่วยกิตที่เทียบโอน วิชาบังคับ 12 หน่วยกิต วิชาเลือก 18 หน่วยกิต

รวมหน่วยกิตที่เรียนจบตามโครงสร้างหลักสูตร วิชาบังคับบังคับ 40 หน่วยกิต

วิชาเลือก 22 หน่วยกิต

แบบเสนอขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
 กลุ่มทหารกองประจำการ ทหารประจำการและอาสาสมัครทหารพราน

เขียนที่..... กศน.อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เรื่อง ขอเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ด้วยข้าพเจ้า.....รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....เลขประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จบการศึกษาระดับ (วุฒิมศษ).....ประถมศึกษา.....จังหวัด.....

ปัจจุบันเป็น เป็น.....ทหารกองประจำการ.....

เคยเป็น.....

ตำแหน่ง (โปรดระบุ).....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

นับเป็นเวลา.....๒.....ปี.....เดือน.....

มีความประสงค์ ขอเทียบโอนผลการเรียน จากความรู้และประสบการณ์ เพื่อการศึกษาต่อใน
 ระดับ.....ม.ต้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

โดยมีเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. บัตรประจำตัวทหารกองประจำการ
๒. สำเนาประกาศหรือคำสั่งแต่งตั้งในดำรงตำแหน่ง.....
๓. แบบรับรองผลการปฏิบัติงานในหน้าที่.....
๔. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....ใบรับรองการปลดประจำการ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ขอเทียบโอน

สำหรับเจ้าหน้าที่

ได้พิจารณาคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานแล้ว เห็นว่า

สามารถเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์ ได้

จำนวน.....๔.....สาระในรายวิชาค้างนี้

๑. ทร๐๒๐๐๕ การรู้จักตนเอง	๑๐. ทช๒๑๐๐๑ เศรษฐกิจพอเพียง
๒. ทร๐๒๐๑๖ การสร้างวินัยตนเอง	๑๑. ทช๒๑๐๐๒ สุขศึกษา พลศึกษา
๓. ทร๐๒๐๒๘ การบริหารเวลา	๑๒. ทช๐๒๐๑๑ ศิลปะการป้องกันตัว
๔. อช๒๑๐๐๑ ช่องทางการพัฒนาอาชีพ	๑๓. ทช๐๒๐๑๒ การดำรงชีวิตในป่า
๕. อช๒๑๐๐๒ ทักษะการพัฒนาอาชีพ	๑๔. ทช๐๒๐๑๓ การป้องกันสาธารณภัย
๖. อช๐๒๐๐๘ การทำปุ๋ยหมัก	๑๕. สค๒๑๐๐๑ การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
๗. อช๐๒๐๔๕ การติดต่อสื่อสารทางทหาร	๑๖. สค๒๑๐๐๒ ศาสนาและหน้าที่พลเมือง
๘. อช๐๒๐๔๖ การใช้อาวุธทางทหาร	๑๗. สค๐๒๐๐๗ การปลูกฝังอุดมการณ์รักชาติ
๙. อช๐๒๐๔๗ การฝึกทางยุทธวิธี	

ไม่สามารถเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์ได้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

หมายเหตุ ให้สถานศึกษาตรวจสอบหลักฐานและรายวิชาเลือกใด ที่ผู้ขอเทียบโอน เคยนำมาเทียบโอนไว้แล้วไม่ว่าระดับใดก็ตาม ไม่สามารถนำหลักฐานและรายวิชาเลือกนั้นมาขอเทียบโอนหรือลงทะเบียนเรียนได้อีก

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

(.....)

วันที่...../...../.....

**แผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรของนักศึกษา กศน. ในหน่วยทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน**

ภาคเรียนที่ 1

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
ทักษะการเรียนรู้	ทร31001	5
คณิตศาสตร์	พค31001	5
ศิลปศึกษา	ทช31003	2
	รวม	12

วิชาเลือก	รหัสวิชา	หน่วยกิต
โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้	ทร 02006	3
เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	ทร 32001	4
	รวม	7

ภาคเรียนที่ 2

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
ภาษาไทย	พท21001	5
ภาษาอังกฤษ	พต21001	5
สังคมศึกษา	สค21001	3
	รวม	13

วิชาเลือก	รหัสวิชา	หน่วยกิต
อาเซียนศึกษา	สค02015	3
รักษ์ท้องถิ่น	พว 32018	2
	รวม	5

ภาคเรียนที่ 3

วิชาบังคับ	รหัสวิชา	หน่วยกิต
วิทยาศาสตร์	พว21001	5
พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	อช21003	2
	รวม	7

วิชาเลือก	รหัสวิชา	หน่วยกิต
สภาวะโลกร้อน	พว02018	1
หลักการเกษตรอินทรีย์	อช02007	2
	รวม	3

รวมหน่วยกิตที่ลงทะเบียน วิชาบังคับ 32 หน่วยกิต วิชาเลือก 15 หน่วยกิต
รวมหน่วยกิตที่เทียบโอน วิชาบังคับ 12 หน่วยกิต วิชาเลือก 18 หน่วยกิต

รวมหน่วยกิตที่เรียนจบตามโครงสร้างหลักสูตร วิชาบังคับ 44 หน่วยกิต
วิชาเลือก 33 หน่วยกิต

แบบเสนอขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
 กลุ่มทหารกองประจำการ ทหารประจำการและอาสาสมัครทหารพราน

เขียนที่..... กศน.อำเภอเมืองจะเข้จรงเทร
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เรื่อง ขอเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองจะเข้จรงเทร

ด้วยข้าพเจ้า.....รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....เลขประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จบการศึกษาระดับ (วุฒิเดิม) ม.ต้น.....จังหวัด.....

ปัจจุบันเป็น เป็น ทหารกองประจำการ.....

เคยเป็น.....

ตำแหน่ง (โปรดระบุ).....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

นับเป็นเวลา.....๒.....ปี.....เดือน.....

มีความประสงค์ ขอเทียบโอนผลการเรียน จากความรู้และประสบการณ์ เพื่อการศึกษาต่อใน
 ระดับ ม.ปลาย.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

โดยมีเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. บัตรประจำตัวทหารกองประจำการ
๒. สำเนาประกาศหรือคำสั่งแต่งตั้งในดำรงตำแหน่ง.....
๓. แบบรับรองผลการปฏิบัติงานในหน้าที่.....
๔. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....ใบรับรองการปลดประจำการ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้ขอเทียบโอน

สำหรับเจ้าหน้าที่

ได้พิจารณาคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานแล้ว เห็นว่า

สามารถเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์ ได้

จำนวน.....สาระในรายวิชาดังนี้

๑. ทร๐๒๐๐๕ การรู้จักตนเอง	๑๐. ทช๓๑๐๐๑ เศรษฐกิจพอเพียง
๒. ทร๐๒๐๑๖ การสร้างวินัยตนเอง	๑๑. ทช๓๑๐๐๒ สุขศึกษา พลศึกษา
๓. ทร๐๒๐๒๘ การบริหารเวลา	๑๒. ทช๐๒๐๑๑ ศิลปะการป้องกันตัว
๔. อช๓๑๐๐๑ ช่องทางการกระจายอาชีพ	๑๓. ทช๐๒๐๑๒ การดำรงชีวิตในป่า
๕. อช๓๑๐๐๒ ทักษะการขยายอาชีพ	๑๔. ทร๐๒๐๑๓ การป้องกันสาธารณภัย
๖. อช๐๒๐๐๘ การทำปุ๋ยหมัก	๑๕. สก๓๑๐๐๓ การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
๗. อช๐๒๐๔๕ การติดต่อสื่อสารทางทหาร	๑๖. สก๓๑๐๐๒ ศาสนาและหน้าที่พลเมือง
๘. อช๐๒๐๔๖ การใช้อาวุธทางทหาร	๑๗. สก๐๒๐๐๗ การปลูกฝังอุดมการณ์รักชาติ
๙. อช๐๒๐๔๗ การฝึกทางยุทธวิธี	

ไม่สามารถเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์ได้ เนื่องจาก

.....

.....

.....

หมายเหตุ ให้สถานศึกษาดูตรวจสอบหลักฐานและรายวิชาเลือกใด ที่ผู้ขอเทียบโอน เคยนำมาเทียบโอนไว้แล้วไม่ว่าระดับใดก็ตาม ไม่สามารถนำหลักฐานและรายวิชาเลือกนั้นมาขอเทียบโอนหรือลงทะเบียนเรียนได้อีก

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

(.....)

วันที่...../...../.....

2. ตารางการวิเคราะห์หน่วยกิตเพื่อทำปฏิทินการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์หน่วยกิตเพื่อทำปฏิทินการจัดการเรียนรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

1. ใน 1 ภาคเรียน กำหนดการจัดการเรียนการสอนไว้ 20 สัปดาห์ (ไม่นับปฐมนิเทศ และสอบปลายภาค เหลือ 18 สัปดาห์)
2. ฐานการคิดการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยกิต = 40 ชั่วโมง
3. เรียนรู้แบบ กศน. (พบกลุ่ม) 1 หน่วยกิต อย่างน้อย 1 ครั้ง
4. วิธีการคำนวณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 แบบ คือ 1) แบบ กศน. (พบกลุ่ม) 2) การสอนเสริม วิชาการ/โครงงาน 3) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง

ลำดับที่	วิชา / หน่วยกิต / จำนวนชั่วโมง	การจัดการเรียนรู้แบบ กศน. (พบกลุ่ม) (3 ชั่วโมง)	สอนเสริม วิชาการ หรือ โครงงาน	ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกเวลาเรียน (จำนวนชั่วโมงที่เหลือ)
1.	วิทยาศาสตร์ (4 หน่วยกิต) จำนวน 160 ชั่วโมง	10 ครั้ง x 3 ชม. = 30 ชั่วโมง	2 ครั้ง x 3 ชม. = 6 ชั่วโมง	124 ชั่วโมง
2.	พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง (2 หน่วยกิต) จำนวน 80 ชั่วโมง	5 ครั้ง x 3 ชม. = 15 ชั่วโมง	-	65 ชั่วโมง
3.	สภาวะโลกร้อน (1 หน่วยกิต) จำนวน 40 ชั่วโมง	3 ครั้ง x 3 ชม. = 9 ชั่วโมง	-	31 ชั่วโมง
	รวม	18 ครั้ง		

หมายเหตุ สามารถปรับจำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แบบ ตามความเหมาะสมของผู้เรียนและครูผู้สอน

3. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

เป็นการนำเอา เนื้อหาในรายวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ พฤติกรรมที่วัดตามผังข้อสอบ มาวิเคราะห์ความยากง่าย เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้และวิธีเรียนทั้ง 3 รูปแบบ โดยมีใบความรู้ ใบงาน สื่อ แบบทดสอบ ประกอบการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละรายวิชา เพื่อกำหนดลงในปฏิทินการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสาระ ความรู้พื้นฐานรายวิชาวิทยาศาสตร์ รหัสทศ21001
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 4 หน่วยกิตจำนวน 160 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้หัวเรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้ (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)	จำนวนข้อสอบพฤติกรรมที่วัด	วิเคราะห์ความยากง่ายวิธีเรียนเวลาที่ใช้	การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เพิ่มเติม	สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลและประเมินผล
1.อธิบายธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1.1.1.อธิบายธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้	เข้าใจ 1 ข้อ	ง่ายตนเอง (5 ชั่วโมง) 1 ชั่วโมง	- มอบใบความรู้ เรื่อง ธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์ - มอบใบความรู้เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้นักศึกษาไปศึกษาด้วยตนเอง - ให้นักศึกษาทำใบงาน เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	- ใบความรู้ เรื่อง ธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์ - ใบความรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - แบบเรียน - ใบงาน เรื่อง ธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์	- ตรวจสอบความถูกต้องของใบงานเรื่อง ธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์ - ใบงานเรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2.อธิบายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทาง	กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ 5 ขั้นตอน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะ	1.1.2.อธิบายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ได้	เข้าใจ 1 ข้อ				

การวิเคราะห์เนื้อหาที่ง่าย จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หน่วยการเรียนรู้หัวเรื่อง โครงงานวิทยาศาสตร์

ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้ (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)	จำนวนข้อสอบพฤติกรรมที่วัด	วิเคราะห์ความยากง่ายวิธีเรียนเวลาที่ใช้	การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เพิ่มเติม	สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลและประเมินผล
1.อธิบายประเภทเลือกหัวข้อวางแผนวิธีทำ นำเสนอและประโยชน์ของโครงงาน	-ประเภทของโครงงาน -การเลือกหัวข้อโครงงาน -การวางแผนการทำโครงงาน	1.2.1.อธิบายประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์การเลือกหัวข้อ การวางแผนวิธีการดำเนินการการนำเสนอและประโยชน์ของโครงงานได้	เข้าใจ 1 ข้อ	ยากพบกลุ่ม 5 ชั่วโมง	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (1 ชั่วโมง) -ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยการนำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ข่าวสาร สิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมใหม่ในโลกยุคปัจจุบัน ให้ผู้เรียนฟังและสอบถามผู้เรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นสอน (2 ชั่วโมง) ครูอธิบายขอ ขบวนการนำที่ของกระบวนการ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ให้นักศึกษาพิจารณาข้อ โครงงานว่าเป็นโครงงานประเภทใด - ให้นักศึกษาคิดโครงงานแล้วนำเสนอ	-ใบงานการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ -แบบเรียน -สื่อ ดิจิตัล	- การซักถาม - ความสนใจ - การมีส่วนร่วม - ตรวจสอบถูกต้องของ ใบงานการทำโครงงานวิทยาศาสตร์- - ตรวจสอบโครงงานที่ส่ง
2.วางแผนการทำโครงงาน	โครงงาน	1.2.2.วางแผนการทำงานโครงงานได้	เข้าใจ 1 ข้อ				
3.ทำโครงงานวิทยาศาสตร์	โครงงาน	1.2.3.อธิบายและบอกแนวทางการนำผลจากโครงงานไปใช้ได้	นำไปใช้ 1 ข้อ				
4.อธิบายและบอกแนวทางในการนำผลจากโครงงานไปใช้	โครงงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	1.2.1.อธิบายประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์การเลือกหัวข้อ การวางแผน	เข้าใจ 1 ข้อ				
5.นำความรู้เกี่ยวกับ							

การวิเคราะห์เนื้อหาที่ยาก จัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม

หน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่อง กระบวนการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์							
ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้ (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)	จำนวน ข้อสอบ พฤติกรรมที่ วัด	วิเคราะห์ ความยากง่าย วิธีเรียน เวลาที่ใช้	การจัดกระบวนการ เรียนรู้ และกิจกรรมที่ สอดคล้อง	สื่อ/ แหล่งการ เรียนรู้	การวัดผลและ ประเมินผล
1.อธิบาย กระบวนการแพร่ และออสโมซิส 2.อธิบายโครงสร้าง และการทำงานของ ระบบลำเลียงในพืช 3.อธิบายความสำคัญ และปัจจัยที่จำเป็น สำหรับกระบวนการ สังเคราะห์ด้วยแสง	-การดำรงชีวิตของ พืช -ระบบการลำเลียงน้ำ อาหารและแร่ธาตุ ของพืช -โครงสร้างและการ ทำงานของระบบ ลำเลียงน้ำในพืช -โครงสร้างและการ ทำงานของระบบ ลำเลียงอาหารในพืช -ความสำคัญของ กระบวนการ สังเคราะห์ด้วยแสง -ปัจจัยที่จำเป็น สำหรับกระบวนการ	การดำรงชีวิตของพืช 2.2.1.อธิบายกระบวนการ แพร่และออสโมซิส 2.2.2.อธิบายโครงสร้าง และการทำงานของระบบ ลำเลียงในพืชได้ 2.2.3.อธิบายความสำคัญ และปัจจัยที่จำเป็นสำหรับ กระบวนการสังเคราะห์ ด้วยแสงได้	เข้าใจ 1 ข้อ เข้าใจ 1 ข้อ เข้าใจ 1 ข้อ	ยากมาก สอนเสริม 3 ชั่วโมง	- โดยวิทยากรสอน เสริม	วิทยากร	วิทยากร

การวิเคราะห์เนื้อหาที่ยากมาก จัดการเรียนรู้แบบสอนเสริม/โครงการ

4. ปฏิทินการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์/รายภาคเรียน

เมื่อวิเคราะห์ความยากง่าย ของเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แล้ว นำมากรอกลงใน ปฏิทินการจัดการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ตลอดภาคเรียน

ปฏิทินแผนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา กศน. ในหน่วยทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ .....

ครั้งที่	วัน/เวลา	วิชาเรียน/เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
1	1 พฤศจิกายน 2557	ปฐมนิเทศ/ชี้แจงหลักสูตรการศึกษานอก ระบบขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	รับฟังคำชี้แจง เรื่องกิจกรรมการเรียนการ สอนในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2	5 พฤศจิกายน	วิทยาศาสตร์ 1 /กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์	- มอบหมายใบงานเรื่อง กระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์
3	12 พฤศจิกายน 2557	วิทยาศาสตร์ 2 /โครงการวิทยาศาสตร์ /เซลล์	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
4	19 พฤศจิกายน 2557	วิทยาศาสตร์ 3 /ระบบสืบพันธุ์ของพืช	- มอบหมายใบงาน
5	26 พฤศจิกายน 2557	วิทยาศาสตร์ 4 /โครงสร้างและระบบการ ทำงานของสัตว์ / ระบบนิเวศ	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
6	3 ธันวาคม 2557	วิทยาศาสตร์ 5 /โลกบรรยากาศ ปรากฏการ ธรรมชาติ	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
7	10 ธันวาคม 2557	วิทยาศาสตร์ 6 / การแก้ปัญหาเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติ	- มอบหมายใบงาน
8	17 ธันวาคม 2557	วิทยาศาสตร์ 7 / สารและการจำแนกสาร / ธาตุและสารประกอบ	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
9	24 ธันวาคม 2557	วิทยาศาสตร์ 8 / สารและผลิตภัณฑ์ใน ชีวิตประจำวัน	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
10	31 ธันวาคม 2557	วิทยาศาสตร์ 9 / แร่และการใช้ประโยชน์	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
11	7 มกราคม 2558	วิทยาศาสตร์ 10 / งานและพลังงาน	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
12	14 มกราคม 2558	สภาวะโลกร้อน 1 / สาเหตุและผลกระทบ ของสภาวะโลกร้อนต่อสิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
13	21 มกราคม 2558	สภาวะโลกร้อน 2 / การกำหนดแนว ทางแก้ไขและป้องกันสภาวะโลกร้อน	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เวลา	วิชาเรียน/เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
14	28 มกราคม 2558	สภาวะโลกร้อน 3 / การวางแผนและจัดทำ โครงการหรือโครงการงานและเผยแพร่การลด สภาวะโลกร้อนในชุมชน สอบประมวลความรู้ระหว่างภาค รายวิชา วิทยาศาสตร์ และสภาวะโลกร้อน	เข้ารับการทดสอบเก็บคะแนนระหว่าง ภาค วิชาละ 10 คะแนน
15	4 กุมภาพันธ์ 2558	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง 1/ ศักยภาพธุรกิจ	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
16	11 กุมภาพันธ์ 2558	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง 2/การ จัดทำแผนการตลาด	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
17	18 กุมภาพันธ์ 2558	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง 3/ การ จัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือบริการ	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
18	25 กุมภาพันธ์ 2558	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง 4/การ พัฒนาธุรกิจเชิงรุก	-พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้
19	4 มีนาคม 2558	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง 5 / โครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง สอบประมวลความรู้ระหว่างภาค รายวิชา การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	- พบกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้ เข้ารับการทดสอบเก็บคะแนนระหว่าง ภาค วิชาละ 10 คะแนน
20	7-8 มีนาคม 2558	สอบปลายภาคเรียนที่	เข้ารับการประเมินการสอบปลายภาค เรียนที่ 2/2557

ปฏิทินแผนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา กศน. ในหน่วยทหารกองประจำการ (สอนเสริมวิชาการ/โครงการ)
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 /2557

ครั้งที่	วัน/เวลา	วิชาเรียน/เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
1	19 พฤศจิกายน 2557	วิทยาศาสตร์ 4/ กระบวนการและการ ดำรงชีวิตของพืชและสัตว์	- สอนเสริม
2	14 มกราคม 2558	วิทยาศาสตร์ 15/ อาชีพช่างไฟฟ้า	- สอนเสริม

หมายเหตุ

1. การสอนเสริม สอนนอกเวลาการพบกลุ่ม
2. ปฏิทินการจัดการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

5. ตารางเนื้อหาการเรียนรู้ตามปฏิทินแบบ กศน.(พบกลุ่ม) สอนเสริมวิชาการ/
 โครงการ เรียนรู้ด้วยตนเอง

เมื่อได้ปฏิทินการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์/รายภาคเรียน แล้ว นำเนื้อหามาจัดกลุ่มตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความชัดเจนของกิจกรรมที่จัด วันเวลาที่จัด และสามารถส่งไปงานตามที่กำหนดได้

ตารางเนื้อหาการเรียนรู้ตามปฏิทินแบบ กศน.(พบกลุ่ม)
 รายวิชา วิทยาศาสตร์

เนื้อหา	กิจกรรม	วันเวลาที่จัด
โครงการวิทยาศาสตร์		
เซลล์พืช เซลล์สัตว์		
โครงสร้างการทำงานของสัตว์		
ระบบนิเวศ		
โลก บรรยากาศ ปრაกฏการณ์ฯ		
สาร และการจำแนกสาร		
ธาตุและสารประกอบ		
สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิตประจำวัน		
แรงและการใช้ประโยชน์		
งานและพลังงาน		

ตารางเนื้อหาการเรียนรู้ตามปฏิทินสอนเสริมวิชาการ/โครงการ
 รายวิชา วิทยาศาสตร์

เนื้อหา	กิจกรรม	วันเวลาที่จัด
กระบวนการและการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์		
อาชีพช่างไฟฟ้า		

ตารางเนื้อหาการเรียนรู้ตามปฏิทินเรียนรู้ด้วยตนเอง
รายวิชา วิทยาศาสตร์

เนื้อหา	ใบงาน	กำหนดส่งใบงาน
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ -กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ -เจตคติทางวิทยาศาสตร์ -ความสำคัญและความสัมพันธ์ของเทคโนโลยี -ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี -วัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์		
ระบบสืบพันธุ์ของพืช		
การแก้ปัญหาเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติ		
แรงและการใช้ประโยชน์		
งานและพลังงาน		

6. แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์/รายภาคเรียน

จากการวิเคราะห์ความยาก ง่ายของเนื้อหา แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์ในส่วนเนื้อหาที่ยาก มาเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อจัดทำแผนการเรียนรู้เสร็จแล้วนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายสัปดาห์(พบกลุ่ม) แล้วจึงทำการบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ กศน.(พบกลุ่ม)

รายวิชา วิทยาศาสตร์ ครั้งที่ 1 เนื้อหาที่จัดการเรียนรู้ โครงงานวิทยาศาสตร์

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2557

สถานที่.....

สาระสำคัญ

โครงงานวิทยาศาสตร์ เป็นการดำเนินงานตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อค้นพบ องค์ความรู้ใหม่ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ ซึ่งมีทั้งโครงการ สิ่งประดิษฐ์ โครงการทดลอง โครงการสำรวจ และโครงการสอบทานทฤษฎี ทำให้ผู้เรียนมี กระบวนการคิดและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์การเลือกหัวข้อ การวางแผน วิธีการดำเนินการ การนำเสนอและประโยชน์ของโครงงานได้
2. วางแผนการทำงานโครงงานได้
3. อธิบายและบอกแนวทางการนำผลจากโครงงานไปใช้ได้
4. อธิบายประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์การเลือกหัวข้อ การวางแผน วิธีการดำเนินการ การนำเสนอและประโยชน์ของโครงงานได้

เนื้อหา

- ประเภทของโครงงาน
- การเลือกหัวข้อโครงงาน
- การวางแผนการทำโครงงาน
- การนำเสนอโครงงาน
- ประโยชน์ของโครงงานเพื่อพัฒนาคุณชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูนำตัวอย่างโครงงานวิทยาศาสตร์แต่ละประเภทให้ผู้เรียนได้ศึกษา และให้ผู้เรียน วิเคราะห์ว่าโครงงานประเภทอะไร
2. สนทนาซักถามเกี่ยวกับประเภทของโครงงาน และประโยชน์ของโครงงาน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้เรียนศึกษาวิธีการ กระบวนการทำโครงการแต่ละประเภทจากตัวอย่าง โดยครูเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำโครงการ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
2. ผู้เรียนคิดหัวข้อโครงการที่ตนเองสนใจ โดยอาจทำรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อศึกษากระบวนการโครงการตามหัวข้อที่สนใจ

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ผู้เรียนเขียนร่างโครงการวิทยาศาสตร์เพื่อนำเสนอในห้องเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ผู้เรียนเขียนแผนการทำโครงการวิทยาศาสตร์ และร่างโครงการวิทยาศาสตร์

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันสรุปหัวข้อโครงการที่สนใจจะทำโครงการวิทยาศาสตร์
2. ผู้เรียนช่วยกันสรุปประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์การเลือกหัวข้อ การวางแผน วิธีการ

ดำเนินการ การนำเสนอและประโยชน์ของโครงการ

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานการทำโครงการวิทยาศาสตร์
2. ตัวอย่างชิ้นงาน และรายงานโครงการทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ โครงการสิ่งประดิษฐ์ โครงการทดลอง โครงการสำรวจ และโครงการสอบทานทฤษฎี

การประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ความรู้ (knowledge) - อธิบายประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์ได้	การตอบคำถาม	ตัวอย่างโครงการแต่ละประเภท	ผ่านการตอบคำถามได้ 80% ขึ้นไป
ทักษะ (skill) - การเลือกหัวข้อ การวางแผน วิธีการ ดำเนินการการ นำเสนอ และ ประโยชน์ของ โครงการ	การเลือกหัวข้อ โครงการตามความ สนใจและบอกประเภท ของโครงการ ร่างกระบวนการทำ โครงการวิทยาศาสตร์ ตามหัวข้อของการทำ โครงการ	ใบงานโครงการวิทยาศาสตร์	- เขียนร่างโครงการวิทยาศาสตร์ได้ถูกต้องตามหัวข้อและประเภทของโครงการได้ 80% ขึ้นไป - วางแผนการทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
เจตคติ (attitude) - มีความรู้สึก เจตคติที่ดี ต่อกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ ความคิด แบบมีเหตุผล	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการนำเสนอร่าง โครงการวิทยาศาสตร์ การอภิปรายเสนอ ความคิดเห็น	การมีส่วนร่วมใน การอภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น	ผู้เรียน 80% ขึ้นไปมีส่วน ร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จำนวนผู้เรียนทั้งหมด.....คน

จำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ..... คน

2. ผลการประเมินผู้เรียน

2.1 การประเมินโดยใช้ แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน พบว่าคะแนนการทดสอบ

หลังเรียน มากกว่าก่อนเรียน จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... คะแนนการ

ทดสอบหลังเรียน น้อยกว่าก่อนเรียน จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

2.2 การประเมินจากการทำใบงาน พบว่าคะแนนที่ได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ.....

จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... น้อยกว่าเกณฑ์ จำนวน ..... คน

คิดเป็นร้อยละ .....

2.3 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

.....
 .....
 .....

3. ปัญหา อุปสรรค ที่พบ

.....
 .....
 .....

4. แนวทางการแก้ปัญหา

.....
 .....
 .....

5. การปรับปรุงแผนการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

.....
 .....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ.....

เพื่อทราบและพิจารณา

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ.....
(.....)

รายการอ้างอิง

- กิต บุญเอก. (2551). *โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- จรัสศรี หัวใจ. (2557). *เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับ ครู กศน. : สำนักงาน กศน.จังหวัดฉะเชิงเทรา*
- ทิตนา แคมณี. (2547). *ศาสตร์ : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นคร พันธุ์รงค์. (2557). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก <http://www.yupparaj.ac.th/education/topic203.doc>
- นวลจิตต์ เขว้าเกียรติพงศ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัตเจน ไทยแท้. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก http://lms.thaicyberu.go.th/officialtcu/main/advcourse/presentstu/course/ww521/joemsiit/joemsiit-web1/ChildCent/Child_Center1.htm
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. (2555). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555)*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก www.pnu.ac.th/webpnu/file_academic/_2555.doc
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2557). *แนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก <http://web.chandra.ac.th/blog/wp-content/uploads/2012/.pdf>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2553). *คู่มือปฏิบัติงานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก <http://reg.psru.ac.th/phpcgi/curr/01book.pdf>
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2552). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2557 จาก [www.qa.su.ac.th/DATA/.../manual_teacher_qa\(new\).doc](http://www.qa.su.ac.th/DATA/.../manual_teacher_qa(new).doc)
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส จำกัด

ภาคผนวก

- แบบที่ 1 บันทึกเวลาการเรียนรู้แบบ กศน. (พบกลุ่ม) คะแนนใบงาน และคะแนนการทดสอบย่อย
- แบบที่ 2 แบบประเมินผลการเรียนในการเรียนรู้แบบ กศน. (พบกลุ่ม)
- แบบที่ 3 การประเมินผลการเรียน (อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาค : ปลายภาคเรียน 60:40)
- แบบประเมินคุณธรรมตามพฤติกรรมบ่งชี้รายภาคเรียน

แบบประเมินคุณธรรมตามพฤติกรรมบ่งชี้รายภาคเรียน

ภาคเรียนที่ ..... / .....

ชื่อ-สกุล..... รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

ชื่อสถานศึกษา .....

คุณธรรม/พฤติกรรมบ่งชี้	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หลักฐานการประเมิน
1. สะอาด			
1.1 รักษาความสะอาดของร่างกาย/เครื่องแต่งกาย			การแต่งกายตอนมาพบกลุ่ม
1.2 ผลงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสะอาดและเป็นระเบียบ			ผลงานที่ได้รับมอบหมาย
1.3 รักษาความสะอาดของที่อยู่อาศัย/สถานที่พบกลุ่ม/ศูนย์การเรียนรู้			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
1.4 รักษาความสะอาดของที่สาธารณะ			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
1.5 มีจิตใจแจ่มใส			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
2. สุภาพ			
2.1 แสดงกิริยาท่าทางสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่น ด้วยความมั่นใจในตนเอง			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
2.2 วาจาสุภาพ กล่าวคำขอบคุณหรือขอโทษได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
2.3 สามารถควบคุมอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
2.4 มีสัมมาคารวะและวางตัวในสังคมได้เหมาะสมกับความเป็นไทย			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/พูดคุยกับเพื่อน ครู และบุคคลทั่วไป
สรุป			
3. กตัญญูกตเวทิต			
3.1 ดูแล/ช่วยเหลือ หรือให้การอุปการะ เอาใจใส่บิดามารดา ผู้มีพระคุณ			สอบถาม
3.2 ตอบแทนบุญคุณ อาสาช่วยเหลือ ครูอาจารย์ และสถานศึกษา			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
3.3 มีส่วนร่วม ช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
3.4 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
4. ขยัน			
4.1 ร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ การทำงานด้วย ความตั้งใจ มีความเพียรพยายาม ภาระต่อหรือวัน			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
4.2 ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้องและเสร็จทันตามกำหนด			งานมอบหมาย
4.3 แสวงหาความรู้ อย่างต่อเนื่อง			งานมอบหมาย/สมุดบันทึกกิจกรรม
4.4 แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง			งานมอบหมาย
4.5 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
5. ประหยัด			
5.1 มีการออม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/สอบถาม
5.2 ทำบัญชี รับ-จ่าย ของตนเอง			สอบถาม/แบบบันทึกการทำบัญชี
5.3 ใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผลไม่ฟุ่มเฟือย			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม

5.4 ใช้ทรัพย์สิน สิ่งของของสถานศึกษาและสาธารณชนอย่างประหยัด			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
5.5 ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเหมาะสมกับงาน			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
6. ซื่อสัตย์			
6.1 ไม่คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง			งานมอบหมาย/รายงาน
6.2 ตรงต่อเวลา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ส่งงาน
6.3 ไม่ทุจริต ประพฤติ ปฏิบัติตรงต่อหน้าที่			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ส่งงาน
คุณธรรม/พฤติกรรมบ่งชี้	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หลักฐานการประเมิน
6.4 พูดความจริง ปราศจากความลำเอียงหรืออคติ			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
6.5 ไม่เอาสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
7. สามัคคี			
7.1 ร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ งานมอบหมาย
7.2 เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
7.3 มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
7.4 ยอมรับในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และของผู้อื่น ตลอดจนยอมรับการตัดสินใจของกลุ่ม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
สรุป			
8. มีน้ำใจ			
8.1 มีความจริงใจไม่เห็นแก่ตัว มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทร			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ทำงานกลุ่ม
8.2 ให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ให้ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่นที่เดือดร้อน			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ทำงานกลุ่ม
8.3 เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/ทำงานกลุ่ม
8.4 ร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
สรุป			
9. มีวินัย			
9.1 ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและข้อตกลงของสถานศึกษาและสังคม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
9.2 เข้าร่วมกิจกรรมหรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและตรงต่อเวลา			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
9.3 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศีลธรรมที่ดีงาม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
9.4 เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชนและสังคม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
สรุป			
10. ความภูมิใจในความเป็นไทย			
10.1 ปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ อนุรักษ์ สร้างสรรค์ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมไทย			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
10.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย และประวัติบุคคลสำคัญ			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
สรุป			

11. ยึดมั่นการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
11.1 รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคล เคารพในกติกาที่ร่วมกันสร้าง			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
11.2 มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม
11.3 จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์			พฤติกรรมตอนมาพบกลุ่ม/การสนทนา
สรุป			
สรุปในภาพรวม			
ข้อคิดเห็นของผู้ประเมิน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบ 2

แบบรายงานผลการประเมินคุณธรรม

ระดับ .....

สถานศึกษา .....

รหัสประจำตัวนักศึกษา..... ชื่อ-สกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน .....

กลุ่มคุณธรรม	คุณธรรม	ร้อยละ	ผลการประเมิน
คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง	1. สะอาด		
	2. สุภาพ		
	3. กตัญญูทุกเวที		
สรุป			
คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน	4. ขยัน		
	5. ประหยัด		
	6. ซื่อสัตย์		
สรุป			
คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ด้วยกันในสังคม	7. สามัคคี		
	8. มีน้ำใจ		
	9. มีวินัย		
	10. ความภูมิใจในความเป็นไทย		

	11. ยึดมั่นการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
	สรุป		
	สรุปในภาพรวม		
บันทึกความคิดเห็นของสถานศึกษา			

ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา
(.....)

ที่ปรึกษา

นายวรารุช พยัคฆพงษ์

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียง

นายอนุชา พงษ์เกษม

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายสมิง เสมียนรัมย์

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายสาธิต เจริญรัตน์

ครูเชี่ยวชาญ สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียง

ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา/ผู้เขียน

ดร.จรัสศรี หัวใจ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน.จังหวัดฉะเชิงเทรา

พิสูจน์อักษร

นางญาณิศา เจริญรัตน์	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียง
นางสาวทิวารัตน์ ตุ่มไทยสาคร	นักวิชาการศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัดฉะเชิงเทรา
นางสาวอมรรรัตน์ บุญจันทร์	ครู กศน.ตำบลคลองนา กศน.อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
นายโอภาส สาครสุคนธ์	ครู กศน.ตำบลหน้าเมือง กศน.อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
นางสาวกนกวรรณ เมียงอารมณ์	ครู กศน.ตำบลบางตีนเป็ด กศน.อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ออกแบบรูปเล่ม

นางสาวฐิตารีย์ สุโธ๊ะ

นักวิชาการศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัดฉะเชิงเทรา

ออกแบบปก

นางกัญญาทิพ เสนาะวงศ์

ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียง

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 300 เล่ม

ธันวาคม 2557

